

V Bruseli 8. októbra 2025
(OR. en)

13740/25

SOC 655
GENDER 186
ANTIDISCRIM 95
FREMP 264
JAI 1368
ECOFIN 1322

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. októbra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 725 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Únia rovnosti: Stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2026 – 2030

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 725 final.

Príloha: COM(2025) 725 final

V Bruseli 8. 10. 2025
COM(2025) 725 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Únia rovnosti: Stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2026 – 2030

Úvod

Každý človek v Európskej únii by sa mal **cítiť bezpečne a slobodne, aby mohol byť autenticky samým sebou**. Rovnosť a nediskriminácia sú základnými hodnotami a základnými právami zakotvenými v zmluvách EÚ a Charte základných práv Európskej únie. Týmto zásadami sa riadi aj činnosť EÚ na medzinárodnej scéne ⁽¹⁾. Rovnosť príležitostí je takisto základom Európskeho piliera sociálnych práv ⁽²⁾.

Ako zdôraznila predsedníčka von der Leyenová vo svojom [prejave o stave Únie v roku 2025](#): „Nezávislosť Európy spočíva v **ochrane našich slobôd**. Slobody rozhodovať sa. Vyjadrovať sa. Pohybovať sa po celom kontinente. Slobody voliť. **Milovať**. Modliť sa. **Žiť v Únii rovnosti**.“ Tieto slobody môžu byť realitou len vtedy, ak žiaden človek nebude diskriminovaný, a to v súčasnej ani budúcej generácii.

Rovnosť a nediskriminácia sú nevyhnutné pre demokratickú odolnosť, hospodársku silu, sociálnu spravodlivosť a súdržnosť EÚ. Komisia je naďalej plne odhodlaná brániť rovnosť a nediskrimináciu vždy, keď sú tieto zásady ohrozené ⁽³⁾. Komisia, Európsky parlament, Rada a členské štáty majú **spoločnú zodpovednosť** za dodržiavanie týchto práv a za zabezpečenie rovnosti pre všetkých ⁽⁴⁾.

Komisia v roku 2020 prijala svoju vôbec prvú [stratégiu pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025](#), ktorou sa posilnili opatrenia EÚ proti diskriminácii LGBTIQ+ osôb ⁽⁵⁾. Stratégia predstavuje kľúčový krok v **budovaní Únie rovnosti** – vízie Komisie pre inkluzívnu Európu, v ktorej môže každý žiť slobodne, nech je jeho identita akákoľvek. Výsledkom bolo zavedenie mnohých opatrení týkajúcich sa LGBTIQ+ osôb vrátane kľúčových legislatívnych návrhov na podporu práv týchto osôb, ako aj poskytnutie bezprecedentnej podpory organizáciám občianskej spoločnosti zameraným na LGBTIQ+ osoby prostredníctvom programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty.

Stratégia pre rovnosť LGBTIQ+ osôb na roky 2020 – 2025 bola doplnená **13 národnými stratégiami pre rovnosť LGBTIQ+ osôb** prijatými členskými štátmi a viedla k vykonaniu významných opatrení týkajúcich sa LGBTIQ+ osôb na úrovni EÚ. Platforma na presadzovanie

⁽¹⁾ Článok 2 Zmluvy o Európskej únii a články 21 a 23 Charty základných práv.

⁽²⁾ [Európsky pilier sociálnych práv – Budovanie spravodlivejšej a inkluzívnejšej Európskej únie – Zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie](#).

⁽³⁾ Pozri napríklad [vyhlásenie predsedníčky von der Leyenovej k pochodu Budapest Pride](#), 25. júna 2025.

⁽⁴⁾ Kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti na ceste do EÚ sa takisto vyzývajú, aby presadzovali rovnosť a základné práva v súlade s príslušným *acquis* EÚ.

⁽⁵⁾ LGBTIQ+ osoby sú ľudia:

1. ktorých priťahujú osoby rovnakého rodu (lesby, gejovia) alebo akéhokoľvek rodu (bisexuálne osoby),
2. ktorých rodová identita a/alebo rodový prejav nezodpovedá pohlaviu, ktoré im bolo pripísané pri narodení (transrodové, nebinárne osoby),
3. ktorí sa narodili s pohlavnými znakmi, ktoré nezodpovedajú bežnému vymedzeniu mužského alebo ženského pohlavia (intersexuálne osoby),
4. ktorých identita nezodpovedá binárnej klasifikácii sexualita a/alebo rodu (queer osoby),
5. ktorí sa identifikujú s inými sexuálnymi orientáciami alebo rodovými identitami, ktoré nie sú osobitne zachytené v skratke LGBTIQ (osoby zastúpené znamienkom +).

V tomto texte sa skratky LGBTI, LGBTIQ a LGBTIQ+ používajú zameniteľne v závislosti od terminológie použitej v konkrétnom dokumente, iniciatíve alebo oblasti politiky, na ktoré sa odkazuje.

úsilia o rovnosť na národnej úrovni vznikla vytvorením podskupiny pre rovnosť LGBTIQ osôb.

Od prijatia stratégie sa **spoločenská akceptácia LGBTIQ+ osôb zvýšila**. LGBTIQ+ osoby sa teraz vo svojom sociálnom prostredí prejavujú otvorenejšie. Podľa [osobitného prieskumu Eurobarometra z roku 2023 o diskriminácii](#) ľudia v EÚ čoraz častejšie nemajú problém s lesbickou kolegyňou, homosexuálnym kolegom alebo bisexuálnym kolegom/kolegyňou (75 % – o 3 percentuálne body viac ľudí ako v roku 2019) ani s tým, že ich dieťa je vo vzťahu s osobou rovnakého pohlavia (59 % – o 4 percentuálne body viac ľudí).

Zviditeľňovaním LGBTIQ+ osôb v politike, občianskej spoločnosti, športe, médiách a vo vede sa spochybňujú predsudky a podporuje sa ich spoločenská akceptácia. **Posilnenie postavenia LGBTIQ+ osôb**, odkazovanie na silné inšpiratívne vzory a súčasnú kultúru, ako aj ich prijatie v rodine a medzi priateľmi prispieva k rozmanitejšej a ku globálne rôznorodejšej spoločnosti. **Podnecuje sa tým podnikavosť, inovácie a podporuje sa udržateľný hospodársky rast**. Napríklad mestá, ktoré sú ústretové a inkluzívne voči LGBTIQ+ osobám, majú silnejšie „inovačné ekosystémy“, väčšiu koncentráciu zručností a talentu, vyššiu úroveň podnikania a lepšiu kvalitu života ⁽⁶⁾.

Napriek dosiahnutému pokroku pretrvávajú problémy. Podľa [tretieho prieskumu o LGBTIQ osobách](#), ktorý v roku 2023 uskutočnila Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), viac ako tretina LGBTIQ osôb (37 %) uviedla, že v priebehu 12 mesiacov pred prieskumom **zažila diskrimináciu**, pričom najvyššia miera diskriminácie bola zaznamenaná medzi transrodovými ženami (64 %), transrodovými mužmi (63 %) a intersexuálnymi osobami (56 %). Zdá sa, že rastúce šírenie protirodových naratívov a naratívov proti LGBTIQ+ osobám túto diskrimináciu ešte zintenzívnilo. Z [výskumu agentúry FRA](#) vyplýva, že organizácie LGBTIQ+ osôb a obhajcovia ľudských práv čelia obzvlášť nepriateľskému prostrediu, hrozbám a útokom.

Príležitosti LGBTIQ+ osôb sú naďalej obmedzené vinou nerovností v zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaní, prístupe k bývaniu a prístupe k službám. Respondenti, ktorí sa podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách stretli s diskrimináciou, uviedli, že najčastejšie sa vyskytovala v práci, škole, zdravotníckych zariadeniach alebo na verejných miestach.

Diskriminácia vedie k hospodárskym stratám: v nedávnej [štúdii OECD](#) sa uvádzajú ročné straty HDP v EÚ spojené s diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie až vo výške 89 miliónov EUR. V tej istej štúdii sa zdôrazňuje, že vplyv diskriminácie presahuje oblasť hospodárstva. Podkopáva sociálnu súdržnosť, narúša občiansku dôveru a oslabuje podporu demokratických hodnôt. Inkluzívne spoločnosti sú odolnejšie, vyznačujú sa väčšou solidaritou, silnejšími inštitúciami a vyššou mierou občianskej participácie.

V [správe Komisie o vykonávaní](#) stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 z roku 2024 boli pomenované úspechy a pretrvávajúce výzvy a potvrdila sa kľúčová úloha stratégie pri presadzovaní práv LGBTIQ+ osôb, ale aj potreba zvýšiť úsilie na úrovni EÚ.

⁽⁶⁾ Open For Business (2025), [City Ratings 2025](#) (Hodnotenie miest 2025).

Európsky parlament v roku 2024 vyzval na vypracovanie novej a všestrannejšej stratégie pre rovnosť LGBTIQ+ osôb ⁽⁷⁾. V roku 2024 zároveň **20 členských štátov podpísalo [ministerskú deklaráciu](#)**, v ktorej tieto členské štáty vyzvali na ďalšie kroky a zaviazali sa spolupracovať s Komisiou na obnove stratégie. Počas konzultácií o vykonávaní predchádzajúcej stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb tieto výzvy zopakovali organizácie občianskej spoločnosti, ktoré zdôraznili naliehavú potrebu neustávať v činnosti.

Túto novú stratégiu pre rovnosť LGBTIQ+ osôb **oznánila predsedníčka von der Leyenová vo svojich [politických usmerneniach z roku 2024](#)** a tvorí rámec pre prácu Komisie v oblasti rovnosti LGBTIQ+ osôb na roky 2026 – 2030. Nadväzuje na prvú stratégiu z hľadiska jej ambícií aj už dosiahnutých výsledkov, čím zabezpečuje kontinuitu a zároveň pripravuje pôdu pre ďalší pokrok.

Cieľom stratégie je povzbudiť na všetkých úrovniach riadenia **kolektívny záväzok** k ochrane základných práv a hodnôt rovnosti a nediskriminácie, ktoré sú zakotvené v Charte základných práv a sú pre všetky členské štáty záväzné ako primárne právo EÚ. Zároveň sa ňou stanovuje rámec, ktorý vyžaduje aktívnu angažovanosť a spoluprácu Európskeho parlamentu, Rady, členských štátov a občianskej spoločnosti, aby sa zabezpečilo jej úspešné vykonávanie.

Vykonávanie tejto stratégie sa bude riadiť dvojakým prístupom v podobe **cielených opatrení** a posilneného **uplatňovania hľadiska rovnosti** v rôznych oblastiach politiky. Rovnako predchádzajúca stratégia aj táto sa riadi všeobecnou zásadou, že bude mať **prierezový charakter**. Stratégia sa bude zaoberať tým, ako kombinácia sexuálnej orientácie, rodovej identity/rodového prejavu a pohlavných znakov s inými osobnými charakteristikami alebo identitami, ako je pohlavie, rasový alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo viera, zdravotné postihnutie a vek, prispieva k jedinečným skúsenostiam s diskrimináciou. Stratégia tak dopĺňa prebiehajúce a pripravované iniciatívy EÚ na podporu rovnosti pre všetkých ⁽⁸⁾. Okrem toho sa v stratégii zohľadňuje, ako môže tieto zraniteľné situácie ešte viac prehĺbiť geografická izolácia.

Komisia uskutočnila pri príprave tejto stratégie rozsiahly **konzultačný proces**. V rámci neho zverejnila výzvu na predkladanie podkladov, otvorenú verejnú konzultáciu a ciele konzultácie vrátane osobitných konzultačných stretnutí so zainteresovanými stranami, napríklad so zastrešujúcimi organizáciami LGBTIQ+ osôb, zástupcami členských štátov, sociálnymi partnermi a medzinárodnými organizáciami. Aj konzultácie na portáli Komisie [Vyjadrite svoj názor](#) preukázali vysoký záujem respondentov o túto tému.

⁽⁷⁾ [Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. februára 2024 o vykonávaní stratégie EÚ pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 \[2023/2082\(INI\)\]](#).

⁽⁸⁾ [Strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov, Európsky pilier sociálnych práv, Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, stratégia v oblasti práv dieťaťa, stratégia pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života, stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2026 – 2030 \(plánovaná na 1. štvrťrok 2026\) a stratégia boja proti rasizmu na roky 2026 – 2030 \(plánovaná na 4. štvrťrok 2025\)](#).

STRATEGICKÉ CIELE

1. OCHRANA

LGBTIQ+ osoby sú naďalej vystavované **neprimeranej miere násilia a nenávisti**, ktorú ďalej zvyšuje šírenie naratívov namierených proti týmto osobám v EÚ a na celom svete. Tým sa oslabujú základné práva a ohrozujú základy demokratických spoločností, pretože sa šíri strach, vyzdvihuje vylúčenie a dochádza k fragmentácii spoločnosti. Musíme bojovať proti a predchádzať všetkým formám násilia a odstrániť nenávistné naratívy, aby sa rešpektovali spoločné hodnoty EÚ, ako je rovnosť, ľudská dôstojnosť a dodržiavanie základných práv pre všetkých.

1.1. Boj proti škodlivým praktikám

Konverzné praktiky sú „hlboko škodlivé zásahy vychádzajúce z lekárskej nesprávnej predstavy, že LGBTIQ+ osoby sú choré, pričom tieto praktiky spôsobujú intenzívnu bolesť a utrpenie a vedú k dlhotrvajúcemu psychickému a fyzickému poškodeniu“⁽⁹⁾. Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách sa 24 % týchto osôb **zažilo konverzné praktiky** vrátane fyzického a sexuálneho násilia, verbálneho napádania a ponižovania. Tento údaj sa takmer zdvojnásobil na 47 % v prípade transrodových žien a 48 % v prípade transrodových mužov.

Transrodové, nebinárne a intersexuálne osoby zároveň naďalej čelia vážnemu porušovaniu ich telesnej autonómie⁽¹⁰⁾: niektoré členské štáty EÚ stále podmieňujú právne uznanie rodu⁽¹¹⁾ chirurgickým alebo lekárskeho zákrokom. Z tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách a zo [súvisiacej správy s názvom *Being intersex in the EU \(Intersexuálne osoby v EÚ\)*](#) vyplýva, že 57 % intersexuálnych respondentov uviedlo, že oni ani ich rodičia neposkytli informovaný súhlas s podstúpením chirurgických alebo hormonálnych zákrokov, ktoré im spôsobili trvalú fyzickú a psychickú ujmu.

Komisia s cieľom pomôcť členským štátom zakázať konverzné praktiky⁽¹²⁾ uverejní **štúdiu**, v ktorej sa rozanalyzuje povaha, rozšírenosť a vplyv týchto praktík na LGBTIQ+ osoby. V záujme uľahčenia koordinovanej činnosti bude Komisia podporovať aj **štruktúrovaný dialóg** o tejto téme, a to najmä prostredníctvom expertnej skupiny pre rovnosť LGBTIQ+ osôb v rámci skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť. Na základe zistení uvedenej štúdie Komisia prijme vhodné opatrenia proti konverzným praktikám, pričom sa zameria najmä na poskytovanie podpory členským štátom, ktoré v tejto oblasti zohrávajú

⁽⁹⁾ Nezávislý odborník OSN na ochranu pred násilím a diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity, [Practices of so-called „conversion therapy“](#) (Praktiky tzv. konverznej terapie), 1. mája 2020.

⁽¹⁰⁾ [Legal gender recognition in the EU: The journeys of trans people towards full equality](#) (Právne uznanie rodu v EÚ: Cesta transrodových osôb k úplnej rovnosti), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2020. [Dúhová mapa asociácie ILGA-Europe z roku 2025](#).

⁽¹¹⁾ Výraz právne uznanie rodu sa v stratégii používa tak, ako sa bežne používa v politických a akademických textoch, a to bez toho, aby boli dotknuté iné výrazy používané Súdny dvor Európskej únie. Vo veci C-4/23, Mirin, 4. 10. 2024, EU:C:2024:845, Súdny dvor používa výraz „zmena rodovej identity“ na označenie postupov právnej zmeny rodu na vnútroštátnej úrovni a výraz „uznať (...) zmenu (...) rodovej identity, ku [ktorej] došlo legálne v inom členskom štáte“ na označenie cezhraničných situácií, t. j. uznania právnej zmeny rodu v inom členskom štáte než v tom, v ktorom k zmene došlo.

⁽¹²⁾ [Výskumná služba Európskeho parlamentu](#): konverzné praktiky už zakázalo osem členských štátov.

klúčovú úlohu. Komisia sa zároveň bude ďalej zaoberať ďalšími škodlivými praktikami, akou je napríklad mrženie pohlavných orgánov intersexuálnych osôb a nútená medikalizácia transrodových osôb.

Komisia bude proti konverzným praktikám postupovať na základe prístupu, v ktorom zohľadní najmä nedávnu [európsku iniciatívu občanov](#) „Zákaz konverzných praktík v Európskej únii“⁽¹³⁾.

1.2. Zariadenie bezpečnosti a opatrenia proti nenávisti voči LGBTIQ+ osobám

Obťažovanie a násilie motivované nenávisťou voči LGBTIQ+ osobám sa ďalej zvyšuje. Z tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách vyplýva, že v roku 2023 zažilo **obťažovanie motivované nenávisťou** počas 12 mesiacov pred prieskumom 55 % LGBTIQ respondentov, čo je o 18 percentuálnych bodov viac ako v roku 2019. Zároveň sa zvýšil počet nahlásených fyzických a sexuálnych útokov, ktoré neúmerne zasiahli na transrodové, nebinárne a intersexuálne osoby. Zainteresované strany, s ktorými sa konzultovalo o tejto stratégii, dôrazne upozornili na naliehavú potrebu riešiť tieto pretrvávajúce problémy.

Na úrovni EÚ sa súčasný právny rámec, stanovený v rámcovom rozhodnutí Rady o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie a v [smernici o boji proti násiliu na ženách a domácnému násiliu](#), vzťahuje len na trestné činy z nenávisti páchané z rasistických a xenofóbnych dôvodov a na kybernetické podnecovanie k násiliu alebo nenávisti na základe pohlavia⁽¹⁴⁾. Stále neexistujú právne predpisy, ktorými by sa zabezpečovala trestnoprávna ochrana pred trestnými činmi na základe sexuálnej orientácie a/alebo rodovej identity. Takže právny rámec naprieč členskými štátmi je rozdrobený a nejednotný⁽¹⁵⁾.

Komisia v roku 2021 navrhla, aby Rada rozhodla o zaradení **nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisti do zoznamu „trestných činov EÚ“** podľa článku 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)⁽¹⁶⁾. Takéto rozhodnutie Rady by poskytlo právny základ pre sekundárne právne predpisy, ktorými by sa harmonizovali trestnoprávne vymedzenia trestných činov z nenávisti na tých základoch, ktoré v príslušnom práve EÚ v súčasnosti nie sú stanovené.

Keďže v súvislosti s takýmto rozhodnutím Rady sa nepokročilo, Komisia zvažuje **legislatívnu iniciatívu** založenú na oblastiach trestnej činnosti, na ktoré sa už vzťahuje článok 83 ods. 1 ZFEÚ, a to s **cieľom harmonizovať vymedzenie trestných činov z nenávisti páchaných online**. Komplexné vymedzenie trestných činov z nenávisti na úrovni EÚ bolo takisto jedným z kľúčových odporúčaní prijatých účastníkmi [európskej panelovej diskusie občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti](#) v roku 2024. Komisia je odhodlaná postupovať podľa týchto odporúčaní.

⁽¹³⁾ Overovanie vyhlásení o podpore iniciatívy bolo úspešne dokončené a očakáva sa, že iniciatíva sa predloží Komisii na preskúmanie.

⁽¹⁴⁾ Podrobnosti pozri v oddiele 1.3.

⁽¹⁵⁾ [Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes](#) (Štúdia na podporu prípravy iniciatívy Európskej komisie na rozšírenie zoznamu trestných činov EÚ), 2021.

⁽¹⁶⁾ [Oznámenie „Inkluzívnejšia Európa s vyššou mierou ochrany: rozšírenie zoznamu trestných činov v EÚ o nenávistné prejavy a trestné činy páchané z nenávisti“](#) (COM/2021/777 final).

S cieľom pomôcť odborníkom pracujúcim v oblasti presadzovania práva a justície identifikovať fóbiu voči LGBTIQ+ osobám pri trestných činoch, ktoré sa považujú za trestné činy z nenávisti, bude Komisia naďalej spolupracovať s členskými štátmi v rámci [skupiny Komisie na vysokej úrovni pre boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti](#) na zlepšovaní záznamov o trestných činoch z nenávisti a podpory pre obeť. Toto úsilie bude realizovať v spolupráci s agentúrami EÚ a medzinárodnými organizáciami [napr. s agentúrou FRA, Radou Európy a úradom ODIHR ⁽¹⁷⁾]. Komisia bude aj naďalej podporovať **odbornú prípravu pre policajné orgány** zameranú na fóbiu voči LGBTIQ+ osobám pri trestných činoch z nenávisti a na nediskrimináciu ⁽¹⁸⁾.

Okrem toho je Komisia naďalej odhodlaná **podporovať organizácie občianskej spoločnosti** a projekty zamerané na boj proti nenávisti voči LGBTIQ+ osobám a ich diskriminácii prostredníctvom príslušných finančných nástrojov EÚ. Medzi tieto nástroje v súčasnom viacročnom finančnom rámci patrí program Občania, rovnosť, práva a hodnoty, po ktorom by mal v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci nasledovať navrhovaný [program AgoraEU](#), ktorý je v súčasnosti v legislatívnom procese.

Komisia bude prostredníctvom ďalšej **stratégie EÚ v oblasti práv obetí** naďalej podporovať LGBTIQ+ obeť, aby mali bezpečné prostredie na nahlásenie trestných činov. Komisia takisto podporuje Parlament a Radu, aby prijali revidovanú [smernicu o právach obetí](#), ktorej cieľom je posilniť práva všetkých obetí trestných činov vrátane trestných činov z nenávisti voči LGBTIQ+ osobám.

S cieľom zabezpečiť správne a účinné uplatňovanie práva EÚ v oblasti nediskriminácie a základných práv bude Komisia v rámci svojej **stratégie odbornej justičnej prípravy na roky 2025 – 2030** aktívne podporovať odbornú justičnú prípravu v tejto oblasti. Okrem toho Komisia poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom **programu Spravodlivosť**, ktorého cieľom je napomôcť účinný a nediskriminačný prístup k spravodlivosti pre všetkých. Patrí sem aj podpora účinných občianskoprávných a trestnoprávných konaní tým, že sa prispieva k jednotnému a súdržnému uplatňovaniu práva Únie a presadzujú a podporujú sa práva obetí trestných činov v súlade s prioritami stanovenými v [stratégii EÚ v oblasti práv obetí](#) na roky 2020 – 2025.

V **smernici o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu** sa uznáva, že osoby postihnuté prierezovou diskrimináciou vrátane LGBTI osôb sú vystavené väčšiemu riziku rodovo podmieneného násillia, a od členských štátov sa vyžaduje, aby prijali preventívne opatrenia a poskytli týmto obetiam osobitnú podporu. Okrem toho spáchanie trestného činu s cieľom potrestať obeť za jej sexuálnu orientáciu sa považuje za priťažujúcu okolnosť.

Komisia bude členským štátom pomáhať správne transponovať túto smernicu a bude venovať osobitnú pozornosť výzvam, ktorým čelia obeť prierezovej diskriminácie vrátane LGBTI

⁽¹⁷⁾ Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva.

⁽¹⁸⁾ Pozri iniciatívy, ktoré navrhla sieť [Facing Facts](#).

obetí. Komisia uľahčí výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi v tejto oblasti prostredníctvom **siete EÚ na predchádzanie násiliu na ženách a domácejmu násiliu**.

V oblasti výskumu a inovácií bude Komisia v spolupráci s členskými štátmi ⁽¹⁹⁾ podporovať zavádzanie [kódexu správania pre boj proti rodovo podmienenému násiliu v oblasti výskumu a inovácií](#) vypracovaného ako súčasť **politického programu európskeho výskumného priestoru (EVP) na roky 2022 – 2024** ⁽²⁰⁾, v ktorom sa uplatňuje prierezový prístup. Komisia bude takisto financovať výskum v rámci programu [Horizont Európa](#) o dezinformáciách, rodovo podmienenom násilí, trestných činoch z nenávisti a nenávistných prejavoch, pričom sa zohľadnia osobitné potreby ľudí v zraniteľných situáciách, ako sú napríklad LGBTIQ+ osoby. Ako zdôraznila predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie v roku 2025, „veda nepozná hranice, neviaže sa na žiadne pohlavie, etnickú príslušnosť ani politické zafarbenie“ – čo je ústredná zásada iniciatívy [Vyberte si Európu](#).

LGBTIQ+ mládež ⁽²¹⁾ často čelí viacerým formám diskriminácie, stretáva sa s predsudkami, trestnými činmi z nenávisti a je obzvlášť zraniteľná voči sexuálnemu zneužívaniu ⁽²²⁾. Komisia s cieľom chrániť všetky deti ⁽²³⁾ pred sexuálnym zneužívaním podporí spoluzákonodarcov pri prijímaní týchto **dvoch legislatívnych návrhov** ⁽²⁴⁾.

Komisia vo svojom [odporúčaní o integrovaných systémoch ochrany detí](#) navyše posilňuje záväzok EÚ k nulovej tolerancii násilia. Vyzýva členské štáty, aby na celom ich území zabezpečili, aby všetky deti v celej ich rozmanitosti mohli požívať rovnaké práva na prístup k ochrane a jej využívanie. Všetky deti majú byť chránené, podporované a ich postavenie má byť posilňované inkluzívnymi, koordinovanými a systémovými prístupmi vo vnútroštátnych systémoch ochrany detí a opatreniami zameranými na špecifické zraniteľné miesta.

V Charte základných práv je zakotvené **právo na pokojné zhromažďovanie**, ktoré sa Komisia zaväzuje v rámci svojich právomocí vždy chrániť a dodržiavať. Hoci pochody Pride a iné komunitné podujatia sú pre LGBTIQ+ osoby v celej Európe významným prejavom zviditeľnenia a identity, v niektorých členských štátoch EÚ vyvolávajú pokusy obmedziť uplatňovanie tohto práva vážne obavy. Násilné útoky na účastníkov a ich obťažovanie sú vo viacerých členských štátoch aj naďalej naliehavým problémom ⁽²⁵⁾, ktorý ohrozuje ich bezpečnosť aj ich schopnosť slobodne sa vyjadrovať na verejných priestranstvách.

V oznámení s názvom [ProtectEU: európska stratégia vnútornej bezpečnosti](#) sa uvádza, že na pomoc členským štátom, aby vedeli zaručiť bezpečnosť verejnosti, sa posilní poradenský program EÚ v oblasti ochrany bezpečnosti. V rámci tohto programu sa budú na žiadosť členských štátov vykonávať hodnotenia zraniteľnosti vysoko rizikových podujatí vrátane pochodov Pride, ktoré budú financované z Fondu pre vnútornú bezpečnosť. Komisia sa v rámci

⁽¹⁹⁾ [Záver Rady o novom európskom výskumnom priestore](#), Ú. v. EÚ C 374, 22.11.2021, s. 1.

⁽²⁰⁾ Európska komisia, [European Research Area Policy Agenda – Overview of actions for the period 2022-2024 \(Program politiky európskeho výskumného priestoru – Prehľad opatrení na obdobie 2022 – 2024\)](#), Úrad pre publikácie, 2021.

⁽²¹⁾ V EÚ neexistuje jednotné vymedzenie mládeže, ale vo všeobecnosti a na účely zberu údajov sa mladí ľudia vymedzujú ako ľudia vo veku od 15 do 29 rokov, [Prehľad – Deti a mládež – Eurostat](#).

⁽²²⁾ Pozri Smith, John a Anna Brown. *Child sexual abuse/exploitation and LGBTIQ+ children: Context, links, vulnerabilities, gaps, challenges and priorities* (Sexuálne zneužívanie/vykorisťovanie detí a LGBTIQ+ detí: súvislosti, prepojenia, slabé miesta, nedostatky, výzvy a priority), *Child Abuse & Neglect*, 2024, doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100001.

⁽²³⁾ Ako sa stanovuje v [Dohovore OSN o právach dieťaťa](#), dieťa je každá ľudská bytosť mladšia ako 18 rokov.

⁽²⁴⁾ [COM\(2022\) 209 final](#) a [COM\(2024\) 60 final](#).

⁽²⁵⁾ Podľa [výročného prehľadu asociácie ILGA-Europe z roku 2025](#) útoky na LGBTI pochody Pride pribúdajú.

nadchádzajúceho programu EÚ zameraného na predchádzanie terorizmu a násilnému extrémizmu a boj proti nim bude zaoberať aj extrémizmom založeným na fóbii voči LGBTIQ+ osobám.

Krízové situácie neúmerne postihujú skupiny v zraniteľných situáciách alebo skupiny, ktoré čelia diskriminácii či sociálnemu vylúčeniu. Preto sa v [Stratégii únie pripravenosti](#) osobitne identifikuje nerovnosť ako rizikový faktor pripravenosti a jej cieľom je podporiť kultúru inkluzívnej pripravenosti, v ktorej sa na nikoho nezabúda. Na zabezpečenie toho, aby sa všetci občania a komunity EÚ začali aktívne podieľať na úsilí o pripravenosť a reakciu na krízu, je nevyhnutné uplatňovať hľadisko rovnosti.

Odhaduje sa, že počas druhej svetovej vojny a prenasledovania zo strany nacistov a ich spolupracovníkov bolo 50 000 homosexuálnych a bisexuálnych mužov odsúdených na „prísne tresty odňatia slobody v krutých podmienkach“ a približne 10 až 15 000 bolo poslaných do koncentračných táborov ⁽²⁶⁾. Mnohí z nich prišli o život a skúsenosti tých, ktorí prežili, zostali desaťročia nepovšimnuté. Komisia uznáva, že korene prenasledovania LGBTIQ+ osôb siahajú hlboko do európskej histórie, a preto sa v rámci podpory rovnosti a prevencie budúcich krutostí zaväzuje k **zachovaniu pamiatky na obeť**. Na tento účel sprístupní financovanie projektov z príslušných finančných nástrojov EÚ, akým je napríklad program Občania, rovnosť, práva a hodnoty. Komisia bude takisto podporovať podujatia na vysokej úrovni, na ktorých sa bude pripomínať prenasledovanie LGBTIQ+ osôb, a bude sa na nich zúčastňovať.

⁽²⁶⁾ [Holocaust Memorial Day Trust – Gay people \(Homosexuálne orientovaní ľudia\)](#).

1.3. Boj proti nenávisti a diskriminácii online

Online svet ponúka LGBTIQ+ osobám dôležité príležitosti. Sociálne médiá a digitálne platformy sú kľúčovým priestorom pre sebaujadrnenie, identitu a vytváranie pocitu komunity. Sú prostriedkom na posilnenie hlasov LGBTIQ+ osôb, **budovanie podporných sietí a mobilizáciu za rovnaké práva**, a to najmä v prípade mladých ľudí a ľudí žijúcich v menej ústretových prostrediach.

Nenávistné prejavy a obťažovanie **na internete** však pre LGBTIQ+ osoby vytvárajú nepriateľské digitálne prostredie, ktoré ovplyvňuje ich bezpečnosť, pohodu a slobodu prejavu a prispieva k atmosfére vyznačujúcej sa strachom a vylúčením. Tretí prieskum agentúry FRA o LGBTIQ osobách to potvrdzuje: 63 % LGBTIQ osôb uviedlo, že sa často alebo vždy stretávajú s nenávistným obsahom na internete, v ktorom sa vyzýva na násilie voči nim. LGBTIQ+ osoby a ženy sa navyše čoraz častejšie stávajú terčom protirodových naratívov online, ktoré sú často súčasťou **zahraničnej manipulácie s informáciami, zahraničného zasahovania a dezinformačných kampaní**. Zahraniční aktéri sú čoraz viac financovaní a využívajú zahraničnú manipuláciu s informáciami a zahraničné zasahovanie na manipuláciu verejnej mienky, podnecovanie polarizácie a zasahovanie do demokratických procesov v EÚ i na celom svete. Takéto kroky sú priamym spochybnením základných hodnôt EÚ, ktorými sú rovnosť, rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a nediskriminácia.

V **smernici o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu** sa po prvýkrát kriminalizuje podnecovanie k násiliu alebo nenávisti na základe pohlavia. Po jej zavedení do vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov ⁽²⁷⁾ sa zabezpečí spoločná ochrana proti rodovo podmieneným nenávistným prejavom na internete v EÚ. Okrem toho sa v smernici kriminalizujú najrozšírenejšie formy rodovo podmieneného násilia na internete, konkrétne zdieľanie intímneho materiálu alebo zmanipulovaného materiálu bez súhlasu, online prenasledovanie a kybernetické obťažovanie.

V [akte o digitálnych službách](#) sa stanovujú povinnosti poskytovateľov hostingových služieb zaoberať sa nezákonným obsahom na internete vrátane podnecovania k nenávisti alebo diskriminácii, a to aj voči LGBTIQ+ osobám. Aj poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a vyhľadávačov sú povinní posudzovať a zmierňovať systémové riziká súvisiace s ich službami vrátane vplyvu, okrem iného, na právo na ľudskú dôstojnosť a nediskrimináciu, negatívnych účinkov súvisiacich s rodovo podmieneným násilím a závažných negatívnych dôsledkov na fyzickú a duševnú pohodu ľudí. Komisia bude spolu s príslušnými národnými orgánmi pokračovať v presadzovaní tohto nariadenia.

V januári 2025 Komisia a Európsky výbor pre digitálne služby pozitívne posúdili revidovaný [kódex správania pre boj proti nezákonným nenávistným prejavom na internete +](#) (ďalej len „kódex správania +“) a bol začlenený do rámca aktu o digitálnych službách, čím sa reagovalo aj na odporúčania z [európskej panelovej diskusie občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti](#).

⁽²⁷⁾ Smernica sa neuplatňuje na Dánsko v súlade s postavením Dánska stanoveným v protokole č. 22 k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie.

Platformy, ktoré podpíšu kódex správania +, sa zaväzujú zapojiť do spolupráce v odvetví a do fór viacerých zainteresovaných strán s cieľom zlepšiť prevenciu proti nezákonným nenávisným prejavom, a to aj nenávisným prejavom voči LGBTIQ+ osobám. Komisia bude monitorovať vykonávanie kódexu správania +, napomáhať jeho pravidelnú revíziu a úpravu a poskytovať podporu platformám, aj prostredníctvom **online portálu znalostí**, na ktorom sa zhromažďujú príslušné zdroje o nezákonných nenávisných prejavoch na internete.

Komisia tiež pozorne sleduje, ako členské štáty vykonávajú revidovanú [smernicu o audiovizuálnych mediálnych službách](#). Smernicou sa posilňuje ochrana proti obsahu podnecujúcemu nenávisť alebo násilie a zakazuje sa diskriminačná audiovizuálna komerčná komunikácia, a to aj na základe pohlavia alebo sexuálnej orientácie.

Vážnym a rastúcim problémom je kyberšikana a iné formy násilia umožňované technológiami, ktoré neúmerne postihujú LGBTIQ+ mládež ⁽²⁸⁾. Cieľom pripravovaného **akčného plánu Komisie proti kybernetickému šikanovaniu** bude predchádzať hanlivému správaniu na internete, a to aj vtedy, keď je zamerané na LGBTIQ+ mládež. Komisia zároveň uskutoční **celoeurópsky prieskum vplyvu sociálnych médií na celkovú pohodu** so zameraním na mladých ľudí vrátane LGBTIQ+ komunity.

1.4. Zabezpečenie ochrany pre LGBTIQ+ žiadateľov o medzinárodnú ochranu a migrantov

LGBTIQ+ žiadatelia o azyl čelia počas cesty a/alebo po príchode do EÚ prierezovým a dodatočným rizikám a môžu mať iné potreby ako ostatní žiadatelia. Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách malo v roku pred prieskumom skúsenosti s diskrimináciou 54 % LGBTIQ osôb, ktoré sa identifikovali ako **žiadatelia o azyl alebo utečenci** (čo je podstatne viac ako priemer 37 % všetkých LGBTIQ respondentov). Sú tiež vystavené osobitnému riziku obťažovania a násilia a nemusia sa im dostávať právnej pomoci alebo špecifickej zdravotnej starostlivosti, napríklad hormonálnej liečby ⁽²⁹⁾.

[Pakt o migrácii a azyle](#) posilnil záruky pre zraniteľných žiadateľov o medzinárodnú ochranu vrátane LGBTIQ+ osôb. Podľa [prieskumu agentúry FRA o živote s tmavou pleťou v EÚ](#) medzi ľuďmi afrického pôvodu zažívajú väčšiu diskrimináciu tí, ktorí sa sami identifikujú ako menšina – vrátane diskriminácie na základe sexuálnej orientácie, rodovej identity/rodového prejavu alebo pohlavných znakov. Zraniteľnosť týchto osôb môžu zvyšovať ďalšie zdroje diskriminácie, napríklad prekážky v súvislosti so zdravotným postihnutím.

Komisia bude pokračovať v budovaní synergii s [akčným plánom pre integráciu a začlenenie na roky 2021 – 2027](#), v ktorom sa uznáva, že LGBTIQ migranti čelia početným a prierezovým výzvam. Okrem toho bude Komisia pokračovať v riešení výziev, ktorým čelia LGBTIQ+

⁽²⁸⁾ Pozri [štúdiu](#), ktorú uskutočnila Medzinárodná organizácia LGBTIQ mládeže a študentov (IGLYO).

⁽²⁹⁾ Pozri UNCHR, [Protecting LGBTIQ+ people in situations of forced displacement: A Stocktaking on UNHCR progress since the 2021 Roundtable](#) (Ochrana LGBTIQ+ osôb v situáciách núteného vysídlenia: zhodnotenie pokroku UNHCR od okrúhleho stola v roku 2021), jún 2023.

osoby, v strategickom rámci EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov a pripravovanej stratégii boja proti rasizmu na roky 2026 – 2030.

Komisia spolupracuje s **Agentúrou EÚ pre azyl (EUAA)**, **Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)** a členskými štátmi na vývoji nástrojov, ktoré pomôžu včas identifikovať zraniteľných žiadateľov a poskytnúť im podporu ⁽³⁰⁾. Prostredníctvom **Fondu pre azyl a migráciu (AMIF)** a **Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)** alebo akéhokoľvek nástupníckeho nástroja má Komisia v úmysle pokračovať vo financovaní iniciatív na zabezpečenie záruk pre žiadateľov a zraniteľných žiadateľov vrátane dostatočnej podpory pre LGBTIQ+ žiadateľov.

Kľúčové opatrenia Európskej komisie:

- ✓ Bojovať proti konverzným praktikám na základe zistení špecializovanej štúdie a s ohľadom na súvisiacu európsku iniciatívu občanov na túto tému.
- ✓ Preskúmať právne možnosti na posilnenie trestnoprávneho rámca na boj proti nenávisným prejavom a trestným činom z nenávisti v rámci existujúcich ustanovení zmluvy.
- ✓ Monitorovať vykonávanie kódexu správania + namierenému proti nezákonným nenávisným prejavom na internete a vytvoriť online portál znalostí, na ktorom budú zhromaždené príslušné zdroje týkajúce sa nezákonných nenávisných prejavov na internete.
- ✓ Prijatť do roku 2026 akčný plán proti kybernetickému šikanovaniu.

2. POSILNENÉ POSTAVENIE

V posledných desaťročiach pomohli legislatívne a politické kroky vpred vytvoriť inkluzívnejšie spoločnosti, a to aj pre LGBTIQ+ osoby. Z tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách vyplýva, že **LGBTIQ+ osoby sú** vo svojom sociálnom prostredí **otvorenejšie**, pokiaľ ide o ich sexuálnu orientáciu, rodovú identitu či pohlavné znaky (52 %, čo je o 6 percentuálnych bodov viac ako v roku 2019), pričom tento trend je zjavnejší v prípade transrodových a intersexuálnych osôb.

Vďaka prístupu k zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a ďalším verejným službám, a to aj vo vidieckych a vzdialených oblastiach, LGBTIQ+ osoby uvoľňujú svoj potenciál a môžu naplno prispievať k rozvoju svojich komunít a hospodárstva. Podpora začleňovania posilňuje sociálnu súdržnosť a posilňuje inovácie, produktivitu a globálnu konkurencieschopnosť EÚ. Touto stratégiou sa potvrdzuje záväzok Komisie, že bude posilňovať postavenie **LGBTIQ+ osôb, aby mohli žiť slobodne a rovnocenne** vo všetkých oblastiach života a naprieč členskými štátmi.

2.1 Položenie základov pre posilnenie postavenia LGBTIQ+ osôb

Kľúčovým pre blaho a rozvoj LGBTIQ+ osôb je presadzovanie **inklúzie od útleho veku**. Inkluzívne a podporné prostredie pomáha mladým ľuďom budovať sebadôveru, odolnosť a pozitívny pocit identity a zároveň medzi všetkými posilňuje empatiu a rešpekt. Ak deti vyrastajú v prostredí, v ktorom sa oceňuje rozmanitosť, je pravdepodobnejšie, že sa im bude dariť akademicky, sociálne i emocionálne a že si tieto inkluzívne hodnoty prenesú do dospelosti a odovzdajú ich ďalším generáciám.

(30) Produktv agentúry EUAA (europa.eu).

Ako sa však uvádza už v [stratégii pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025](#), deti z dúhových rodín a LGBTIQ+ mládež už od útleho veku často čelia stigme a diskriminácii. Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách dve tretiny týchto osôb (67 %) uviedli, že počas štúdia v škole boli vystavení šikanovaniu, posmechu, podpichovaniu, urážkam alebo vyhrážkam. Tieto incidenty môžu mať dlhotrvajúce následky.

Komisia bude medzi členskými štátmi a odborníkmi v rámci **pracovných skupín pre strategický rámec európskeho vzdelávacieho priestoru** naďalej uľahčovať výmenu najlepších postupov v oblasti bezpečného a inkluzívneho vzdelávania pre všetkých. Toto opatrenie odráža veľký dôraz, ktorý zainteresované strany kládli počas konzultácií o stratégii na vzdelávanie.

Toto úsilie ďalej posilňuje [stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa](#) a sieť EÚ pre práva dieťaťa. V odporúčaní o rozvoji a posilnení integrovaných systémov ochrany detí v najlepšom záujme dieťaťa z roku 2024 sa nabáda na multidisciplinárny prístup k ochrane detí. Členské štáty tak získavajú podporu pri rozvíjaní a posilňovaní svojich systémov ochrany detí podľa potrieb detí a v ich najlepšom záujme. **Platforma EÚ pre participáciu detí** navyše poskytuje deťom v EÚ inkluzívny priestor na diskusiu s tvorcami politík o témach, ktoré sú pre ne dôležité.

Komisia tiež využije iniciatívu [Nový európsky Bauhaus](#), ktorá spája udržateľnosť, inklúziu a estetiku, a to s cieľom podporiť vytváranie bezpečných a prívetivých priestorov pre všetkých. Podporou inkluzívneho dizajnu vo verejných priestoroch, v školách a komunitách môže Nový európsky Bauhaus prispieť k zníženiu stigmatizácie, zviditeľneniu a vytvoreniu prostredia, v ktorom sú LGBTIQ+ osoby začlenené, môžu sa cítiť bezpečne a požívať úctu.

Komisia bude naďalej spolupracovať s mládežníckymi organizáciami, ktoré sa snažia obhajovať práva mladých LGBTIQ+ osôb prostredníctvom [skupiny zainteresovaných strán EÚ pre mládež](#). Prioritou zostáva zabezpečiť mladým ľuďom inkluzívne príležitosti na profesionálny a osobný rozvoj. Komisia bude pokračovať v riešení prekážok spojených s diskrimináciou v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu s využitím príslušných výdavkových nástrojov EÚ, ako sú **programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity** ⁽³¹⁾.

Pokiaľ ide o zdravotnú starostlivosť, podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách uvádza diskrimináciu zo strany zdravotníckych pracovníkov 14 % LGBTIQ osôb. To môže viesť k nerovnostiam pri prevencii, diagnostike a liečbe, keďže mnohí sa vyhýbajú vyhľadaniu lekárskej starostlivosti zo strachu z nepriateľskej reakcie. S cieľom riešiť tieto nerovnosti v oblasti zdravia bude Komisia naďalej zvyšovať informovanosť, šíriť informácie a uľahčovať výmenu poznatkov, a to aj prostredníctvom [platformy EÚ pre politiku v oblasti zdravia](#), [portálu najlepších postupov v oblasti verejného zdravia](#) a podporovaním výskumných projektov zameraných na lepší prístup k službám zdravotnej starostlivosti v rámci programu **Horizont Európa**. S cieľom zvýšiť informovanosť zdravotníckych pracovníkov o otázkach týkajúcich sa LGBTIQ+ osôb Komisia sprístupnila členským štátom vzdelávací materiál z [projektu HEALTH4LGBTI](#).

⁽³¹⁾ [Vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2021/1877 z 22. októbra 2021 o rámci opatrení na začleňovanie pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity na roky 2021 – 2027](#) (Ú. v. EÚ L 378, 26.10.2021, s. 15).

V oblasti preventívnej starostlivosti sa Komisia bude naďalej zameriavať na osoby, ktoré čelia vzájomne sa prelínajúcim zraniteľnostiam a nerovnostiam v oblasti zdravia. Pri kontrole rakoviny sa budú potreby ľudí v zraniteľných situáciách vrátane LGBTIQ+ osôb naďalej uspokojovať rámci vykonávania [európskeho plánu na boj proti rakovine](#), zatiaľ čo s využitím [európskeho registra nerovností v oblasti onkologických ochorení](#) sa budú identifikovať trendy a rozdiely v prevencii a starostlivosti o pacientov s rakovinou. Napríklad medzi LGBTIQ+ osobami je obzvlášť vysoká miera výskytu rakoviny súvisiacej s ľudským papilomavírusom (HPV) a hepatitídou B (HBV) ⁽³²⁾. Komisia bude podporovať posilnenie a realizáciu **kampaní na zvyšovanie informovanosti o význame očkovania proti HPV a HBV ako účinných nástrojov prevencie rakoviny**. Tieto kampane budú zahŕňať aj LGBTIQ+ osoby a v prípade potreby sa v nich zohľadnia rodové špecifiká.

Okrem toho bude Komisia naďalej podporovať **globálne stratégie Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v oblasti zdravia týkajúce sa HIV a súvisiacich sprievodných infekcií**, vírusovej hepatitídy a pohlavne prenosných infekcií. V rámci [stratégie EÚ v oblasti prostriedkov zdravotníckych protiopatrení](#) bude tiež spolupracovať s fórom občianskej spoločnosti HERA, ktoré bolo zriadené v rámci Úradu pre pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie (HERA), na identifikovaní systémových prekážok v prístupe k vakcínam, terapeutikám a diagnostike pre ľudí v zraniteľných situáciách vrátane LGBTIQ+ osôb.

Ďalšou kritickou oblasťou, v ktorej LGBTIQ+ osoby čelia zvýšeným rizikám je **duševné zdravie**. Zvýšenému riziku násillia, obťažovania a následných problémov s duševným zdravím sú vystavené najmä LGBTIQ+ osoby so zdravotným postihnutím: podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách 66 % LGBTIQ osôb so zdravotným postihnutím uviedlo, že v roku pred prieskumom uvažovali o samovražde.

Komisia sa bude ďalej zameriavať na všetky osoby v zraniteľných situáciách v [oznámení o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu](#) vrátane podporného balíka EÚ týkajúceho sa stigmatizácie a diskriminácie ⁽³³⁾. Bude tiež budovať synergie so [Stratégiou v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030](#) a podporovať výmenu najlepších postupov v tejto oblasti prostredníctvom platformy pre oblasť zdravotného postihnutia.

Komisia bude naďalej podporovať rozmanitosť a začleňovanie prostredníctvom [programu Kreatívna Európa](#) (na ktorý by mal nadviazať navrhovaný program AgoraEU na roky 2028 – 2034, v súvislosti s ktorým v súčasnosti prebieha legislatívny proces).

Komisia bude naďalej obľubovať iniciatívy zamerané na úlohu športu pri podpore rovnosti a rozmanitosti v podobe [športových ocenení EÚ #BeActive](#) a zvyšovať informovanosť počas [Európskeho týždňa športu](#), ako aj prostredníctvom každoročného Fóra EÚ o športe. Bude tiež

⁽³²⁾ Pozri Moradi, Ghobad a kol. *The prevalence of hepatitis C and hepatitis B in lesbian, gay, bisexual and transgender populations: a systematic review and meta-analysis*. (Prevalencia hepatitídy C a hepatitídy B v populácii lesbičiek, gejov, bisexuálnych a transrodových osôb: systematický prehľad a metaanalýza), *European Journal of Medical Research*, roč. 27, 2022, <https://doi.org/10.1186/s40001-022-00677-0> a Sherry, Alexander D., a kol. *Overall Survival and Quality-of-Life Superiority in Modern Phase 3 Oncology Trials: A Meta-Epidemiological Analysis* (Celkové prežívanie a kvalita života v moderných onkologických štúdiách fázy 3: metaepidemiologická analýza), *JAMA Oncology*, roč. 11, č. 7, 2025, s. 718 – 724, <https://doi.org/10.1001/jamaoncol.2025.1002>.

⁽³³⁾ [Duševné zdravie \(europa.eu\)](#).

podporovať výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi o tom, ako zabezpečiť rovnaký prístup k športu.

Prostredníctvom skupiny „Boj proti nenávisťným prejavom v športe“ využívajúcej otvorenú metódu koordinácie (OMK), ktorá bola vytvorená v rámci [pracovného plánu EÚ pre šport na roky 2024 – 2027](#), Komisia poskytne členským štátom a zainteresovaným stranám fórum na výmenu postupov a vypracovanie odporúčaní ako zabezpečiť, aby bol šport bezpečným a inkluzívnym priestorom pre všetkých, a ako bojovať proti nenávisťným prejavom v športe vrátane prejavov namierených proti LGBTIQ+ osobám.

V oblasti dopravy bude Komisia pokračovať v zlepšovaní rozmanitosti, rovnosti a začlenenia prostredníctvom siete [vyslancov pre #DiversityInTransport](#) a zabezpečí, aby boli politiky inkluzívne.

Umelá inteligencia (AI) rýchlo mení technologické prostredie a má obrovský potenciál na zlepšenie života a revolúciu v priemyselných odvetviach. Tento potenciál však so sebou prináša aj výzvy, najmä riziko posilnenia existujúcich predsudkov ⁽³⁴⁾. Na vyriešenie tohto problému sa v [akte o AI](#) zakazujú systémy umelej inteligencie, ktoré kategorizujú jednotlivcov na základe ich biometrických údajov s cieľom odvodiť ich sexuálnu orientáciu alebo ktoré poškodzujú používateľov manipuláciou, klamaním alebo využívaním ich zraniteľnosti.

Okrem toho poskytovatelia vysoko rizikových systémov umelej inteligencie musia pred nasadením svojich systémov alebo ich používaním zvážiť, akým rizikám vystavujú základné práva vrátane nediskriminácie. Pri zavádzaní týchto pravidiel sa Komisia zameria na diskrimináciu na rôznych základoch vrátane sexuálnej orientácie, rodovej identity/rodového prejavu alebo pohlavných znakov. S cieľom podporiť informovanú tvorbu politik Komisia poskytne členským štátom a ďalším zainteresovaným stranám aj **platformu na diskusiu o údajoch o rovnosti a umelej inteligencii**.

Komisia tiež plánuje predložiť **plán do roku 2030 týkajúci sa budúcnosti digitálneho vzdelávania a zručností** ako súčasť [únie zručností](#). V pláne sa predpokladá zavedenie rámca gramotnosti v oblasti umelej inteligencie pre základné a stredné školy, zvýšené úsilie v boji proti dezinformáciám a mylným informáciám prostredníctvom vzdelávania v oblasti digitálnej gramotnosti, riešenie potreby online bezpečnosti a digitálnej pohody a spochybňovanie stereotypov od útleho veku.

Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách najvyššiu mieru diskriminácie z hľadiska sexuálnej orientácie a rodovej identity uviedli lesby (42 %) a transrodové ženy (64 %). LGBTIQ+ ženy môžu zažívať diskrimináciu ako ženy aj ako LGBTIQ+ osoby. V tejto novej stratégii pre LGBTIQ+ osoby sa bude zohľadňovať toto prierezové hľadisko. Činnosti a opatrenia navrhnuté v pripravovanej **stratégii pre rodovú rovnosť na roky 2026 – 2030** sa budú týkať žien a dievčat v celej ich rozmanitosti.

⁽³⁴⁾ Agentúra EÚ pre základné práva (FRA), *Bias in algorithms – Artificial intelligence and discrimination (Predsudky v algoritmoch – umelá inteligencia a diskriminácia)*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022.

2.2 Posilnenie postavenia LGBTIQ+ osôb prostredníctvom zamestnanosti a sociálneho začlenenia

Rozmanitosť a začlenenie sú hnacou silou inovácií a **posilňujú konkurencieschopnosť Európy**. Inkluzívne pracoviská, ktoré podporujú LGBTIQ+ osoby, ťažia zo širších perspektív, širšej kreativity a širšieho riešenia problémov. Tretí prieskum agentúry FRA o LGBTIQ osobách poukazuje na pokles celkovej diskriminácie v zamestnaní (18 %, čo je o 3 percentuálne body menej ako v roku 2019), a to aj pri hľadaní práce (9 %, čo je o 1 percentuálny bod menej). Z dôkazov navyše vyplýva, že uchádzači o zamestnanie pri hľadaní práce oceňujú politiky rozmanitosti a začlenenia, čo zdôrazňuje význam týchto politík pri získavaní a udržiavaní talentov ⁽³⁵⁾.

[Smernicou o rovnosti v zamestnaní](#) sa v právnych predpisoch EÚ zakotvilo právo na prácu bez diskriminácie a obťažovania okrem iného aj na základe sexuálnej orientácie. Komisia bude naďalej zabezpečovať dôsledné uplatňovanie tejto smernice a v roku 2026 uverejní správu o jej uplatňovaní. Komisia na základe [štúdie o sankciách za diskrimináciu](#) zvažuje prijatie ďalších krokov na pomoc členským štátom v úsilí o to, aby sankcie prijaté podľa vnútroštátneho práva v zmysle smernice o rovnosti v zamestnaní boli účinné, primerané a odrádzajúce. V [smernici o transparentnosti odmeňovania](#) sa objasňuje, že pojem diskriminácia zahŕňa aj prierezovú diskrimináciu, čo povedie k posilneniu práva na rovnakú odmenu, ak diskrimináciu na základe pohlavia prehľbuje napríklad diskriminácia na základe sexuálnej orientácie.

[Európska sieť právnych expertov v oblasti rodovej rovnosti a nediskriminácie](#) má okrem toho v úmysle uverejniť **akademickú správu o judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, ktorá sa týka práv LGBTIQ osôb**. V správe sa bude analyzovať vývoj v tejto oblasti za posledné tri desaťročia.

Komisia bude takisto naďalej všetkými možnými prostriedkami podporovať predsedníctva Rady a členské štáty, aby dosiahli požadovanú jednomyselnú dohodu o [návrhu smernice o rovnakom zaobchádzaní](#). Tento návrh je základným predpokladom dosiahnutia priority Komisie, ktorou je vybudovanie Únie rovnosti, a jeho cieľom je vyplniť veľkú medzeru v právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa nediskriminácie. Návrh by rozšíril ochranu pred diskrimináciou aj na základe sexuálnej orientácie na oblasti ako sociálna ochrana, vzdelávanie a bývanie.

S cieľom zabezpečiť, aby **orgány pre rovnosť** mohli účinne prispievať k presadzovaniu smerníc EÚ o rovnosti, sa Komisia postará, aby boli správne a úplne transponované smernice [2024/1500](#) a [2024/1499](#). Cieľom týchto smerníc je zaručiť orgánom pre rovnosť nezávislosť, právomoci a zdroje, pričom členské štáty majú zabezpečiť, aby tieto orgány mohli pomáhať obetiam. Ďalším cieľom je rozšíriť ich mandát na diskrimináciu na základe sexuálnej orientácie v zamestnaní. Zároveň sa nimi posilňuje ochrana obetí diskriminácie na základe zmeny pohlavia ⁽³⁶⁾ v prípade, že sa takáto diskriminácia uznáva v právnych predpisoch EÚ. Komisia

⁽³⁵⁾ Pozri [Business case of diversity and inclusion at work \(Obchodný prípad rozmanitosti a začlenenia v práci\)](#), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025.

⁽³⁶⁾ Podľa vymedzenia [Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť](#): „Zmena pohlavia“ je pojem označujúci súbor lekárskeho opatrení, ktoré môžu, ale nemusia zahŕňať psychologické, endokrinologické a chirurgické zákroky zamerané na zosúladienie fyzického vzhľadu osoby s jej rodovou identitou. Pojem sa použil v rozsudkoch vo veci C-423/04, Richards, 27.4.2006, EU:C:2006 a vo veci C-117/01, K.B./National Health Service Pensions Agency a Secretary of State for Health, 7.1.2004, ECLI:EU:C:2004:7.

v roku 2026 prijme vykonávací akt, ktorým sa stanovia ukazovatele fungovania orgánov pre rovnosť, a to aj pokiaľ ide o boj proti diskriminácii.

Komisia bude ako „**strážkyňa zmlúv**“ monitorovať dodržiavanie práva EÚ členskými štátmi, využije všetky dostupné nástroje na ochranu hodnôt EÚ a v prípade potreby nebude váhať prijať opatrenia, ako to urobila v minulosti. Komisia napríklad v júli 2022 postúpila Súdnemu dvoru Európskej únie vec Maďarska v súvislosti s jeho vnútroštátnymi pravidlami, ktoré sú diskriminačné voči ľuďom na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity ⁽³⁷⁾. Komisia sa domnievala, že danými predpismi sa porušujú viaceré právne predpisy EÚ, a to pravidlá jednotného trhu, základné práva jednotlivcov, najmä LGBTIQ osôb, a spoločné hodnoty, ktoré sú základom EÚ (článok 2 ZEÚ). Do konania na podporu Komisie vstúpilo šestnásť členských štátov a Európsky parlament. Dňa 5. júna 2025 vydala generálna advokátka svoje [návrhy](#). V čase prijatia tejto stratégie sa čaká na rozsudok Súdneho dvora.

V oblasti **riadenia rozmanitosti** Komisia opätovne potvrdzuje svoj neochvejný záväzok podporovať rozmanitosť a začlenenie na pracovisku, a to najmä v čase, keď pokrok v tejto oblasti čelí čoraz väčšiemu odporu. [Dôkazy z OECD](#) ukazujú, že spoločnosti, ktoré aktívne podporujú rozmanitosť a začleňovanie, majú väčšiu šancu prilákať a udržať si talenty, podporovať inovácie a dosahovať lepšie finančné výsledky.

Komisia bude naďalej posilňovať úsilie zamerané na LGBTIQ+ osoby v rámci [platformy EÚ pre charty rozmanitosti](#). Platforma bude úzko spolupracovať s expertnou skupinou pre rovnosť LGBTIQ+ osôb s cieľom uľahčiť dialóg a poskytnúť usmernenia, napríklad v oblasti **inkluzívnych postupov prijímania do zamestnania**. Budú sa zohľadňovať osvedčené postupy, ktoré sa ukázali pri iniciatívach inkluzívneho zamestnávania, akou bol napr. [balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím](#), a to aj s cieľom podporovať prierezové prístupy. Komisia víta [prísľub](#) k podpore inkluzívnejších pracovísk, ktorý Komisii 29. apríla 2025 predložili charty rozmanitosti ⁽³⁸⁾.

Komisia pôjde príkladom a posilní svoje úsilie o vnútornú rozmanitosť a začlenenie. **Úrad pre rozmanitosť a inklúziu** bude na tento účel viesť pravidelný dialóg s príslušnými združeniami zamestnancov a bude prepájať LGBTIQ+ zamestnancov so službami, ktoré poskytujú poradenstvo a právnu pomoc. Bude tiež podporovať opatrenia na zjednodušenie administratívnych postupov pre LGBTIQ+ zamestnancov a bude pracovať na harmonizácii uznávania dŕhových rodín vo všetkých inštitúciách. Hlavný dôverný poradca bude bojovať proti obťažovaniu. Komisia bude aj naďalej zbierať údaje o rovnosti a monitorovať pokrok v pravidelných prieskumoch medzi zamestnancami.

Diskriminácia a nedostatočné spoločenské prijatie prispievajú medzi LGBTIQ+ osobami k vysokej miere chudoby a bezdomovectva. Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách 38 % respondentov uviedlo, že vychádzajú s peniazmi „s veľkými ťažkosťami“ (v porovnaní s 22 % všeobecnej populácie, ako ukázal [európsky prieskum kvality života z roku 2023](#)), a 13 % muselo dočasne bývať u priateľov a príbuzných. S cieľom lepšie

⁽³⁷⁾ C-769/22, Komisia/Maďarsko, Valeurs de l'Union.

⁽³⁸⁾ Existuje 27 chart rozmanitosti, jedna pre každý členský štát. Ide o organizácie so sídlom v členských štátoch EÚ, ktoré poskytujú podporu tisícom popredných nadnárodných spoločností, MSP a verejných organizácií a šíria osvedčené postupy v oblasti riadenia rozmanitosti.

pochopiť tieto výzvy Komisia najneskôr začiatkom roka 2027 uverejní **štúdiu o nerovnosti a diskriminácii v oblasti bývania** s prierezovým prístupom. Jej zistenia prispejú k realizácii **európskeho plánu pre cenovo dostupné bývanie** a umožnia Komisii prijať vhodné opatrenia, a to aj v spolupráci s členskými štátmi, na podporu bezpečného, dostupného a nediskriminačného bývania.

S cieľom zabezpečiť prístup k základnej ochrane a službám a riešiť základné príčiny chudoby Komisia začiatkom roka 2026 predstaví svoju vôbec prvú **stratégiu EÚ v oblasti boja proti chudobe**, ktorej cieľom je riešiť viacerozmernú povahu chudoby a štrukturálnych nerovností.

Komisia bude okrem toho podporovať sociálno-ekonomickú integráciu marginalizovaných komunit prostredníctvom výdavkových nástrojov EÚ, ako je v súčasnom programovom období **Európsky sociálny fond plus** a po roku 2028 navrhované [plány národného a regionálneho partnerstva \(NRPP\)](#). Zároveň v rámci **európskej platformy na boj proti bezdomovectvu** Komisia zintenzívni svoje úsilie o začlenenie potrieb zraniteľných skupín a podporí integrované prístupy k boju proti bezdomovectvu založené na dôkazoch a orientované na jednotlivca.

2.3 Zabezpečenie rovnakých práv aj za hranicami

V 22 členských štátoch EÚ majú LGBTIQ+ osoby právo na rovnosť manželstiev a/alebo registrované partnerstvo. Zabezpečením **rovnakého uznávania rodinných vzťahov v celej EÚ** sa posilňujú práva, bezpečnosť a pohoda LGBTIQ+ rodín a umožňuje sa im naplno si užívať rodinný život a rovnocenne sa zúčastňovať na živote spoločnosti, a to bez ohľadu na to, kde žijú. Vzhľadom na rozdiely v rodinnom práve v jednotlivých členských štátoch sa však rodinné väzby v cezhraničných situáciách už nemusia uznávať. Podľa tretieho prieskumu agentúry FRA o LGBTIQ osobách sa 14 % rodín s LGBTIQ rodičmi stretlo s problémami pri právnom uznaní ich rodičovstva v inom členskom štáte.

V právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe, najmä v [smernici o voľnom pohybe](#), spolu so základnými právami podľa Charty základných práv sa podporuje právo všetkých občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov vrátane manželov a partnerov rovnakého pohlavia a ich detí na voľný pohyb a pobyt v rámci EÚ. Komisia sa zaviazala zabezpečiť riadne uplatňovanie pravidiel EÚ o voľnom pohybe, základných práv a príslušných rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie ⁽³⁹⁾. Komisia preto v decembri 2023 uverejnila [usmernenia týkajúce sa práva občanov EÚ a ich rodín na voľný pohyb](#), v ktorých sa uvádzajú potrebné vysvetlenia v súvislosti s konkrétnymi otázkami, ktoré boli zistené pri uplatňovaní *acquis*, a to aj pokiaľ ide o dúhové rodiny.

Komisia bude zároveň naďalej zvyšovať informovanosť o týchto právach, a to aj prostredníctvom **podpory odbornej prípravy príslušníkov právnického povolania**, najmä sudcov a prokurátorov, a prostredníctvom svojich komunikačných kanálov (napr. portálu [Your](#)

⁽³⁹⁾ Pozri rozsudok z 5. júna 2018, C-673/16, Coman, EU:C:2018:385; rozsudok zo 14. decembra 2021, C-490/20, V.M.A., EU:C:2021:1008; uznesenie z 24. júna 2022, C-2/21, K.S., EU:C:2018:385; rozsudok zo 4. októbra 2024, vec C-4/23, Mirin, EU:C:2024:845; rozsudok z 3. apríla 2024, vec C-713/23, Wojewoda Mazowiecki, EU:C:2025:235; a vec C-43/24, Šipov.

[Europe](#)). V prípade potreby Komisia nebude váhať a prijme ďalšie vhodné opatrenia na podporu týchto práv.

Hoci hmotné rodinné právo patrí do právomoci členských štátov, EÚ môže prijímať opatrenia s cezhraničným dosahom. Viaceré nástroje ⁽⁴⁰⁾ už umožňujú vzájomné uznávanie rozsudkov o rozvoде, rodičovských právach a povinnostiach, výživnom, majetkových pomeroch a dedičstve. Tieto nástroje sa vzťahujú na každého bez ohľadu na jeho sexuálnu orientáciu alebo rodovú identitu, a preto sa v plnej miere vzťahujú aj na LGBTIQ+ osoby. Komisia bude **monitorovať**, ako členské štáty uplatňujú tieto nástroje na dúhové rodiny v cezhraničných situáciách, a v prípade potreby bude ich uplatňovanie **vymáhať**. Komisia sa zároveň **zapojí do diskusií s členskými štátmi** s cieľom identifikovať všetky praktické problémy, ktorým čelia dúhové rodiny v cezhraničných situáciách.

Právne predpisy EÚ týkajúce sa voľného pohybu si už vyžadujú, aby členské štáty uznávali rodičovstvo dieťaťa, ktoré je stanovené v inom členskom štáte, aby deti mohli vykonávať práva, ktoré im vyplývajú z práva EÚ. Komisia bude naďalej podporovať členské štáty, aby prijali navrhované **nariadenie** s cieľom posilniť ochranu práv detí v cezhraničných situáciách **zharmonizovaním pravidiel členských štátov v oblasti medzinárodného práva súkromného týkajúceho sa rodičovstva**. Návrhom by sa zabezpečilo, aby sa rodičovstvo dieťaťa, ktoré bolo určené v jednom členskom štáte, uznávalo vo všetkých ostatných členských štátoch na všetky účely, a to nad rámec toho, čo sa už zabezpečuje v rámci práva EÚ o voľnom pohybe. O tomto návrhu, ktorý sa musí prijať jednomyselne, stále prebiehajú rokovania v Rade.

Požiadavky na právne uznávanie rodu sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia. Zatiaľ čo viaceré členské štáty prijali režimy sebaurčenia, iné zavádzajú lekárske postupy, ktoré podľa Európskeho súdu pre ľudské práva môžu porušovať ľudské práva ⁽⁴¹⁾. Komisia **uľahčí výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi** s cieľom podporiť vypracovanie právnych postupov uznávania rodu založených na sebaurčení, ktoré sú bez vekových obmedzení.

Kľúčové opatrenia Európskej komisie:

- ✓ Naďalej podporovať predsedníctva Rady a členské štáty všetkými možnými prostriedkami na dosiahnutie požadovanej jednomyselnej dohody o návrhu smernice o rovnakom zaobchádzaní.
- ✓ Uverejniť správu o uplatňovaní smernice o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a poskytnúť usmernenia o inkluzívnych postupoch prijímania zamestnancov, a to v spolupráci s platformou EÚ pre charty rozmanitosti a s expertnou skupinou pre rovnosť LGBTIQ+ osôb.
- ✓ Zvyšovať informovanosť a podporovať výmenu poznatkov o rovnosti v oblasti zdravia prostredníctvom platformy EÚ pre politiku v oblasti zdravia a portálu najlepších postupov v oblasti verejného zdravia, pričom sa bude vychádzať aj z poznatkov získaných z príslušných výskumných projektov programu Horizont Európa.
- ✓ Vypracovať štúdiu o nerovnosti a diskriminácii v oblasti bývania, ktorá sa uverejní začiatkom roka 2027, a využiť príslušné zistenia pri realizácii európskeho plánu pre cenovo dostupné bývanie.

⁽⁴⁰⁾ Pozri napríklad [nariadenie 2019/1111](#) o manželských veciach a veciach rodičovských práv a povinností, [nariadenie č. 4/2009](#) o výživovej povinnosti, [nariadenie 2016/1103](#) o majetkových režimoch manželov, [nariadenie 2016/1104](#) o majetkových dôsledkoch registrovaných partnerstiev a [nariadenie č. 650/2012](#) o dedení.

⁽⁴¹⁾ S.V./Taliansko, podanie č. 55216/08, 11. októbra 2018. A.P., Garçon a Nicot/Francúzsko, podania č. 79885/12, 52471/13 a 52596/13, 6. apríla 2017.

- ✓ Vypracovať plán do roku 2030 týkajúci sa budúcnosti digitálneho vzdelávania a digitálnych zručností.
- ✓ Nadalej podporovať členské štáty, aby prijali navrhované nariadenie o vzájomnom uznávaní rodičovstva medzi členskými štátmi.

3. ANGAŽOVANOSŤ

V súlade s článkom 21 Zmluvy o EÚ a prostredníctvom [akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu](#) a [usmernení EÚ na presadzovanie a ochranu využívania všetkých ľudských práv LGBTI osobami](#) je EÚ už teraz svetovým lídrom v presadzovaní a ochrane práv LGBTIQ+ osôb. Dosiahnutie úplnej rovnosti si vyžaduje trvalé odhodlanie a aktívnu účasť na všetkých úrovniach. Táto stratégia odráža odhodlanie Komisie podporovať **úplné a rovnaké uplatňovanie všetkých ľudských práv** v EÚ i na celom svete.

3.1 Posilnenie angažovanosti v rámci EÚ

Členské štáty zohrávajú dôležitú úlohu pri presadzovaní rovnosti LGBTIQ+ osôb v praxi. Vďaka podnetom prvej stratégie EÚ pre rovnosť LGBTIQ osôb už mnohé členské štáty podnikli kroky na podporu rovnosti LGBTIQ+ osôb na vnútroštátnej úrovni. Komisia teraz vyzýva všetky členské štáty, aby **do roku 2027** prijali **národné akčné plány v oblasti rovnosti LGBTIQ+ osôb** v súlade s [usmerneniami pre stratégie a akčné plány na posilnenie rovnosti LGBTIQ osôb](#) a so sprievodným [kontrolným zoznamom na monitorovanie](#) ⁽⁴²⁾. S cieľom podporiť vnútroštátne opatrenia v oblasti rovnosti LGBTIQ+ osôb a ich vykonávanie sa členské štáty takisto vyzývajú, aby vymenovali **národných koordinátorov** pre rovnosť LGBTIQ+ osôb alebo aby na tento účel využili existujúce štruktúry.

Komisia bude naďalej podporovať a monitorovať toto úsilie prostredníctvom skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť, a najmä jej **podskupiny expertov v oblasti rovnosti LGBTIQ+ osôb**, ktorej mandát sa posilní tak, aby zahŕňal zástupcov z kandidátskych krajín a aby sa zlepšila spolupráca s predsedníctvami Rady. V rámci expertnej skupiny budú členské štáty a iné zainteresované strany vyzvané, aby pravidelne poskytovali aktuálne informácie o svojich aktivitách a šírili ich s cieľom zviditeľniť opatrenia v oblasti rovnosti LGBTIQ+ osôb. Členské štáty sa budú môcť zapojiť aj do tematických činností zameraných na konkrétne oblasti politiky, ako je zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a umelá inteligencia.

Komisia bude naďalej zviditeľňovať, oslavovať a podporovať miestne orgány, ktoré sa zasadzujú za inkluzívnosť, prostredníctvom [ceny Európske hlavné mestá začlenenia a rozmanitosti](#) a podporovať výmenu najlepších postupov medzi víťazmi, signatármi chart rozmanitosti a organizáciami občianskej spoločnosti.

Komisia takisto posilní spoluprácu s **medzinárodnými expertnými skupinami a sieťami pre rovnosť LGBTIQ+ osôb**. Patrí medzi ne Výbor expertov Rady Európy pre sexuálnu orientáciu, rodovú identitu, rodový prejav a pohlavné znaky, ktorý začal vykonávať svoj mandát v roku 2024, a Európska sieť vládnych kontaktných miest pre LGBTI osoby, ktorú riadi Rada Európy.

⁽⁴²⁾ Európska komisia tiež vyzýva kandidátske krajiny EÚ a potenciálnych kandidátov, aby v tejto oblasti postupovali podľa osvedčených postupov členských štátov EÚ.

Zdravá demokracia sa opiera o **otvorený a životaschopný občiansky priestor**, v ktorom môže občianska spoločnosť slobodne pôsobiť a ľudia môžu bez strachu vyjadriť svoju identitu. Organizácie občianskej spoločnosti LGBTIQ+ však čelia čoraz väčším výzvam, pretože ich schopnosť podporovať svoje komunity, obhajovať ľudské práva a chrániť demokratické hodnoty je pod čoraz väčším tlakom.

Pripravovanou **stratégiou EÚ pre občiansku spoločnosť** sa stanoví spoločný rámec, ktorým sa bude Komisia riadiť pri spolupráci s občianskou spoločnosťou a jej podporovaní vo všetkých oblastiach politiky. Jej cieľom je tiež pokračovať v práci s členskými štátmi na podpore a udržiavaní prosperujúceho občianskeho priestoru v celej EÚ, ktorý zahŕňa organizácie občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv, ktorí aktívne presadzujú a chránia hodnoty EÚ vrátane rovnosti a nediskriminácie.

Komisia bude takisto podporovať nové „**politické fórum pre oblasť LGBTIQ+**“ s organizáciami občianskej spoločnosti zameranými na LGBTIQ+ osoby, so sociálnymi partnermi a s akademickou obcou, a to s cieľom riešiť vznikajúce výzvy, hodnotiť pokrok a zabezpečiť účinné vykonávanie tejto stratégie. Tým sa zavedie štruktúrovaný a otvorený dialóg s rôznymi zainteresovanými stranami vrátane pravidelných diskusií za okrúhlym stolom s európskymi zastrešujúcimi organizáciami LGBTIQ+ osôb.

Mladí ľudia sú kľúčovými spojencami pri budovaní inkluzívnych a demokratických spoločností. Prostredníctvom **Európskeho dialógu s mládežou** a **cielených politických dialógov mládeže** s komisármi Komisia zabezpečuje, aby boli v procese tvorby politík vypočuté hlasy mladých ľudí, najmä tých, ktorí patria do skupín vystavených zvýšenému riziku diskriminácie, vrátane LGBTIQ+ osôb. Týmto inkluzívnym mechanizmom sa bude aj naďalej zabezpečovať otvorenosť pre všetkých mladých ľudí vrátane komunity LGBTIQ+ osôb, aby sa mohli podieľať na tvorbe politík.

Komisia bude prostredníctvom príslušných výdavkových nástrojov EÚ, ako je napr. **Nástroj technickej podpory** a **Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti** naďalej podporovať členské štáty pri uplatňovaní zásad rovnosti vo vnútroštátnych reformách a investíciách.

Komisia zabezpečuje, aby sa finančné prostriedky EÚ využívali spravodlivo. Bude naďalej monitorovať plnenie „**horizontálnej základnej podmienky**“⁽⁴³⁾ účinného vykonávania a uplatňovania Charty základných práv počas rokov 2021 – 2027, a to v prípade všetkých fondov, na ktoré sa vzťahuje **nariadenie o spoločných ustanoveniach**. Bude tiež presadzovať revidované **nariadenie o rozpočtových pravidlách**, v ktorom sa podnecovanie k diskriminácii, nenávisti alebo násiliu vyslovene uvádza ako dôvod na vylúčenie z financovania EÚ.

Komisia zdvojnásobuje svoj záväzok podporovať organizácie občianskej spoločnosti zamerané na LGBTIQ+ osoby, občiansky aktivizmus a advokáciu v situácii, keď sa financovanie týchto organizácií čoraz viac znižuje⁽⁴⁴⁾. Komisia bude naďalej podporovať rovnosť a nediskrimináciu v rámci **budúceho viacročného finančného rámca (VFR)**, a to najmä

⁽⁴³⁾ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021** (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁽⁴⁴⁾ Pozri napríklad ***Holding the Line: Defending LGBTI movements in the 2025 Funding Crisis*** (Držíme líniu: Obrana LGBTI hnutí počas krízy financovania v roku 2025) – Global Philanthropy Project.

prostredníctvom **programu AgoraEÚ**. Komisia v rámci programu AgoraEÚ navrhla prideliť 3,6 miliardy EUR na **novú časť programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty** +, čím sa viac ako zdvojnásobí rozpočet súčasného programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty.

Okrem toho by podľa predloženého návrhu mali všetky plány národného a regionálneho partnerstva obsahovať silné záruky na zabezpečenie **dodržiavania zásady právneho štátu a účinného uplatňovania Charty základných práv EÚ** počas ich vykonávania. Zároveň by počas ich prípravy, vykonávania, monitorovania, podávania správ a hodnotenia mali zabrániť akejkoľvek diskriminácii vrátane diskriminácie na základe rodu a sexuálnej orientácie ⁽⁴⁵⁾.

Spol'ahlivé a porovnateľné údaje o rovnosti sú kľúčové pre navrhovanie a monitorovanie politik založených na dôkazoch s použitím prierezového hľadiska. Obnoví sa mandát **expertnej skupiny pre údaje o rovnosti** v rámci skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť. V spolupráci s agentúrou FRA bude podporovať zber údajov o rovnosti vrátane údajov o výzvach, ktorým čelia LGBTIQ+ osoby.

Okrem toho bude Komisia naďalej spolupracovať s príslušnými agentúrami EÚ, ako je agentúra FRA, Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound) a Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE), aby členským štátom poskytla technickú pomoc v oblasti údajov o rovnosti vrátane cielených údajov o prierezovej diskriminácii. Okrem toho bude pokračovať v spolupráci s národnými štatistickými úradmi s cieľom zlepšiť zber harmonizovaných údajov o rovnosti v rámci **pracovnej skupiny Eurostatu pre štatistické údaje o rovnosti a nediskriminácii**. V nadväznosti na úspech [prvého európskeho okrúhleho stola na vysokej úrovni o údajoch o rovnosti](#), ktorý sa uskutočnil v roku 2021, Komisia zorganizuje druhý ročník, na ktorom sa stretnú kľúčové zainteresované strany s cieľom ďalej podporiť zber a využívanie údajov o rovnosti.

Komisia v spolupráci s členskými štátmi pripraví **odporúčanie** na zlepšenie zberu, analýzy a využívania údajov o rovnosti. Členské štáty a ostatné zainteresované strany tak prostredníctvom nástrojov na monitorovanie stavu rovnosti v EÚ a zlepšenie uplatňovania údajov o rovnosti získajú silnejšiu podporu.

Komisia plánuje v roku 2027 uverejniť nový **prieskum Eurobarometra o diskriminácii v EÚ** a vyzýva agentúru FRA, aby uskutočnila ďalšiu vlnu svojho komplexného **prieskumu o LGBTIQ+ osobách**, ktorý sa má uverejniť v roku 2029.

Komisia je naďalej odhodlaná zvyšovať informovanosť o rovnosti a nediskriminácii LGBTIQ+ osôb. Začne **komunikačnú kampaň o Únii rovnosti** s cieľom zapojiť ľudí v celej EÚ do presadzovania hodnôt rovnosti a nediskriminácie.

Komisia bude naďalej aktívne presadzovať rovnosť LGBTIQ+ osôb prostredníctvom primeranej podpory a účasti na zasadnutiach organizovaných národnými orgánmi a predsedníctvami Rady a na **kľúčových verejných podujatiach, ktoré LGBTIQ+ komunita**

⁽⁴⁵⁾ [COM/2025/565 final](#).

slúžia ako míľniky, napríklad mesiac hrdosti a Medzinárodný deň proti homofóbii, transfóbii a bifóbii.

Aby sa rovnosť LGBTIQ+ stala súčasťou všetkých politík EÚ, Komisia zintenzívni spoluprácu medzi svojimi útvarmi a ostatnými inštitúciami EÚ. Túto činnosť bude naďalej uľahčovať **európska komisárka pre rovnosť**, kontaktné osoby pre rovnosť v rámci jednotlivých kabinetov, medziútvarová skupina Komisie pre vykonávanie tejto stratégie a interná **pracovná skupina Komisie pre rovnosť**.

3.2 Udržiavanie celosvetovej angažovanosti na podporu ľudských práv LGBTIQ+ osôb

EÚ je naďalej odhodlaná podporovať **práva LGBTIQ+ osôb na medzinárodnej úrovni**. Práva LGBTIQ+ osôb sú chránené platným medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, no napriek tomu tieto osoby v mnohých častiach sveta čelia vážnemu porušovaniu ľudských práv vrátane prenasledovania, väznenia alebo dokonca trestu smrti ⁽⁴⁶⁾, a to len preto, kým sú. Obhajcovia ľudských práv sú pri presadzovaní rovnosti LGBTIQ+ osôb čoraz častejšie vystavení aj život ohrozujúcemu riziku.

Na multilaterálnej úrovni bude EÚ pracovať na vytváraní regionálnych a globálnych aliancií na podporu rovnosti, a to aj v rámci **OSN, OBSE a Rady Európy**. Budú sa naďalej zúčastňovať na činnosti hlavnej skupiny OSN pre LGBTI a pokračovať v súčinnosti s mechanizmami OSN v oblasti ľudských práv vrátane nezávislého experta OSN pre ochranu pred násilím a diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity.

EÚ sa bude naďalej podieľať na analýze činností zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, ktoré sú zamerané na LGBTIQ+ komunitu, a bude aktívne prispievať k predchádzaniu takýmto útokom a reakcii na ne na rôznych úrovniach a v rôznych regiónoch sveta.

Na bilaterálnej úrovni EÚ zintenzívni úsilie v boji proti rôznym a vzájomne sa prelínajúcim formám diskriminácie vrátane diskriminácie na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity. EÚ tiež zintenzívni opatrenia na prevenciu, odsúdenie a potlačenie všetkých foriem diskriminácie a obťažovania LGBTI osôb, násilia a nenávisti založených na fóbii voči LGBTI osobám. EÚ bude naďalej aktívne odsudzovať diskriminačné zákony, politiky a postupy a pôsobiť proti nim, pričom sa zameria na presadzovanie celosvetovej **dekriminalizácie dobrovoľných vzťahov medzi osobami rovnakého pohlavia**.

Delegácie EÚ dostanú pokyn, aby naďalej pozorne sledovali vývoj a aby sa v prípade, že dôjde k návrhu reštriktívnych zákonov, angažovali v diplomatických kontaktoch. EÚ bude aj naďalej chrániť práva LGBTIQ+ osôb v rámci svojich politických dialógov o ľudských právach. Rovnosť LGBTIQ+ osôb zostane v centre pozornosti aj v rámci spolupráce EÚ s krajinami, ktoré využívajú obchodné preferencie vo [všeobecnom systéme preferencií](#) a v [schéme Všetko okrem zbraní](#).

⁽⁴⁶⁾ Podľa údajov [UNAIDS](#) 67 krajín trestá vzťahy medzi osobami rovnakého pohlavia, pričom 10 krajín ukladá trest smrti (2023).

EÚ si bude naďalej na svojich **volebných pozorovateľských misiách** všímať prípady nenávistných prejavov a poburujúcich vyjadrení vrátane tých, ktoré sú namierené proti LGBTIQ+ osobám, a zobrazovanie stereotypov v mediálnom spravodajstve. EÚ tiež preskúma opatrenia prijaté príslušnými orgánmi na uľahčenie účasti menšinových skupín vrátane LGBTIQ+ osôb na volebnom procese a na boj proti ich diskriminácii.

Okrem toho bude EÚ naďalej zabezpečovať, aby **humanitárna pomoc** a ochranné opatrenia spĺňali osobitné potreby zraniteľných LGBTIQ+ osôb v súlade so základnými humanitárnymi zásadami, ako je neustrannosť a nediskriminácia. Prevencia, zmierňovanie a reakcia na rodovo podmienené násilie vrátane sexuálneho násillia v konfliktoch je pre EÚ ako darcu humanitárnej pomoci kľúčovou prioritou.

Pokiaľ ide o **kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov**, EÚ bude v súlade s revidovanou metodikou rozširovania z roku 2020 naďalej presadzovať práva LGBTIQ+ osôb, a to aj v rámci prístupových rokovaní a súvisiacich dohôd o pridružení. Komisia bude v rámci ročného balíka rozširovania naďalej posudzovať situáciu v oblasti ľudských práv LGBTIQ+ osôb v kandidátskych krajinách a krajinách potenciálnych kandidátov.

Komisia bude najmä monitorovať dodržiavanie právnych predpisov EÚ a príslušnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva, vydávať odporúčania a podporovať opatrenia na zabezpečenie rovnosti LGBTIQ+ osôb a boj proti násilliu, nenávisti a diskriminácii. Okrem toho bude Komisia naďalej presadzovať práva LGBTIQ+ osôb v **politických diskusiách a diskusiách o ľudských právach so susednými krajinami**.

S cieľom podporiť obhajcov ľudských práv bude Komisia naďalej v [príručke k vízovému kódexu EÚ](#) poskytovať usmernenia k vybavovaniu žiadostí obhajcov ľudských práv o víza. Táto príručka bola revidovaná v júni 2024 s aktualizovanými usmerneniami a príkladmi, a to aj v súvislosti s obhajcami ľudských práv LGBTIQ+ osôb. Delegácie EÚ na celom svete budú zároveň pokračovať vo vykonávaní [usmernenia EÚ o obhajcoch ľudských práv](#). Špecifická podpora sa poskytuje aj z [mechanizmu pre obhajcov ľudských práv](#), a to v podobe núdzových grantov, pomoci pri relokácii, budovania kapacít a odbornej prípravy pre ohrozených obhajcov ľudských práv.

V záujme dodržiavania práv LGBTIQ+ osôb bude Komisia uplatňovať prístup založený na ľudských právach, ako aj na analýze rodovej rovnosti a nerovnosti, na všetky opatrenia financované z finančných nástrojov EÚ, ako je **nástroj predvstupovej pomoci (IPA)** a **Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)**, a to aj v rámci tematických programov NDICI týkajúcich sa ľudských práv, demokracie a občianskej spoločnosti. Tieto programy budú aj naďalej poskytovať finančnú podporu organizáciám občianskej spoločnosti a obhajcom ľudských práv so zameraním na LGBTIQ+ osoby. Po nich by mal nasledovať navrhovaný [nástroj Globálna Európa](#), v súvislosti s ktorým v súčasnosti prebieha legislatívny proces, a to pre budúci viacročný finančný rámec.

Kľúčové opatrenia Európskej komisie:

- ✓ Zabezpečiť financovanie z príslušných výdavkových nástrojov EÚ na podporu projektov a organizácií, ktoré presadzujú práva LGBTIQ+ osôb a bojujú proti diskriminácii.

- ✓ Vytvoriť v roku 2026 nové „politické fórum pre oblasť LGBTIQ+“ s organizáciami občianskej spoločnosti zameranými na LGBTIQ+ osoby, so sociálnymi partnermi a s akademickou obcou.
- ✓ Začať začiatkom roka 2027 komunikačnú kampaň o Únii rovnosti s cieľom zapojiť ľudí v celej EÚ do presadzovania rovnosti a nediskriminácie.
- ✓ Vypracovať odporúčanie o údajoch o rovnosti, ktoré by v roku 2027 doplnilo nového vydanie Eurobarometra o diskriminácii v EÚ.
- ✓ Zaviesť opatrenia na podporu a ochranu plného a rovnakého využívania všetkých ľudských práv LGBTIQ+ osobami na celom svete, a to na multilaterálnej aj bilaterálnej úrovni, vrátane presadzovania celosvetovej dekriminalizácie dobrovoľných vzťahov osôb rovnakého pohlavia.
- ✓ Podporovať zosúladenie kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov s príslušnými právnymi predpismi EÚ a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva.

ZÁVER

Touto stratégiou sa potvrdzuje vízia Európskej únie, v ktorej **majú LGBTIQ+ osoby slobodu byť samy sebou a milovať**. EÚ a jej členské štáty dosiahli významný pokrok v budovaní **Únie rovnosti**. Pre skutočne rovnú spoločnosť pre všetkých bez diskriminácie a nenávisti sa však toho stále dá dosiahnuť viac.

Táto obnovená stratégia, ktorá vychádza zo stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, je **pokračovaním úsilia EÚ o podporu rovnosti LGBTIQ+ osôb** a naďalej sa zameriava na prioritné oblasti, ako aj na uplatňovanie hľadiska rovnosti LGBTIQ+ osôb vo všetkých oblastiach politiky a prierezový prístup. Dosiahnutie rovnosti je nevyhnutné nielen pre odolnú demokraciu a súdržnú spoločnosť, ale aj **pre podporu prosperujúcich a konkurencieschopných hospodárstiev** v celej Európe.

Dodržiavanie zásad rovnosti a nediskriminácie je **spoločnou zodpovednosťou**, ktorá si vyžaduje spoločné úsilie na každej úrovni. Aby sa dosiahli ciele tejto obnovenej stratégie, inštitúcie a agentúry EÚ, členské štáty vrátane ich regionálnych a miestnych orgánov, orgány pre rovnosť, sociálni partneri, podniky, občianska spoločnosť a jednotlivci musia udržať a posilniť svoju angažovanosť. **Spojenci**, čiže ľudia, ktorí sa nemusia sami identifikovať ako LGBTIQ+ osoby, ale ktorí sa aktívne zasadujú za rovnosť LGBTIQ+ osôb, zohrávajú kľúčovú úlohu tým, že obhajujú, presadzujú a aktívne podporujú rovnosť LGBTIQ+ osôb v každodennom živote, čím pomáhajú premeniť spoločné hodnoty na hmatateľnú realitu.

Komisia vyzýva **Európsky parlament a Radu**, aby obnovili svoj záväzok a podporili vykonávanie tejto stratégie. Komisia okrem toho vyzýva Výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor, aby spojili miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť a diskutovali o tom, ako dosiahnuť rovnosť LGBTIQ+ osôb pre všetkých.

Okrem toho bude Komisia pravidelne monitorovať vykonávanie opatrení uvedených v tejto stratégii a v roku 2028 predloží **preskúmanie v polovici trvania**.